

aardrijkskunde CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examiner en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Weer en klimaat

1 maximumscore 1

weerkaart 2

Voorbeelden van een juist argument zijn:

- De isobaren op weerkaart 2 liggen dicht bij elkaar.
- Het verschil in luchtdruk tussen de drukgebieden is op weerkaart 2 groter dan op weerkaart 1.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.

2 A

3 B

4 maximumscore 1

10 graden Celsius

Een juist argument is dat de finish op grotere hoogte ligt dan de start (waardoor de temperatuur lager is).

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.

5 maximumscore 2

1 = juist

2 = onjuist

3 = onjuist

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

6 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste oorzaak zijn:

- Een (groot) deel van Nederland ligt onder zeeniveau.
- Een (groot) deel van Nederland heeft te maken met bodemdaling.

7 maximumscore 1

Het landschap heeft veel reliëf/hoogteverschil.

Vraag	Antwoord	Scores
8	F	
9	<p>maximumscore 1 ligging ten opzichte van zee Uit het argument moet blijken dat Sioux City ver van de kust ligt waardoor de matigende invloed van zee veel minder een rol speelt.</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.</i></p>	
10	<p>maximumscore 1 1 = juist 2 = juist</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i></p>	
11	D	
12	<p>maximumscore 1 meer Uit het antwoord moet blijken dat er meer condensatie plaatsvindt.</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juiste oorzaak.</i></p>	
13	<p>maximumscore 2 1 = lagedrukgebied 2 = noorden 3 = land 4 = augustus en oktober</p>	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
14	<p>maximumscore 1 Voorbeelden van een juist gevolg zijn: – De infrastructuur is beschadigd. – Er zijn overstromingen.</p>	
15	<p>maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat tornado's moeilijker te voorspellen zijn dan orkanen. / dat de route van een tornado moeilijker te voorspellen is dan die van een orkaan.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Water

16	maximumscore 1 infiltratie	
17	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • De juiste oorzaak is dat het rivierwater dan meer vervuild is / dat de vervuiling dan meer geconcentreerd is • Voorbeelden van een juiste maatregel zijn: <ul style="list-style-type: none"> – (meer) spaarbekkens aanleggen – meer hergebruik van water toepassen – meer regenwater opslaan en hergebruiken – de grondwaterspiegel laten stijgen 	1 1
18	maximumscore 2 1 = juist 2 = juist 3 = juist indien drie antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist	2 1 0
19	maximumscore 1 De juiste oorzaak is dat het grondwater van nature al een keer is gefilterd.	
20	C	
21	maximumscore 1 kleiner Voorbeelden van een juist argument zijn: <ul style="list-style-type: none"> – het waterpeil daalt – er staat minder (water)druk op de dijken – het waterbergend vermogen is groter geworden 	
<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.</i>		
22	maximumscore 2 1 = Rotterdam 2 = langzamer 3 = af indien drie antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist	2 1 0

Vraag	Antwoord	Scores
23	C	
24	maximumscore 1 Voorbeelden van een juiste natuurlijk oorzaak zijn: <ul style="list-style-type: none"> – in gebied Q valt voldoende neerslag – in gebied Q wordt genoeg water aangevoerd door de rivieren 	
25	maximumscore 1 Binnen-Mongolië Een juist argument gaat in op het feit dat de aardappelplanten geïrrigeerd worden en dat gebeurt wanneer er te weinig neerslag valt.	
<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.</i>		
26	maximumscore 2 1 = onjuist 2 = onjuist 3 = juist	
indien drie antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist		2 1 0
27	maximumscore 2 1 = juist 2 = onjuist 3 = juist	
indien drie antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist		2 1 0
28	maximumscore 1 Een juiste reden gaat in op het feit dat Egypte minder water via de Nijl binnenkrijgt. / dat Egypte minder zeggenschap over het Nijlwater heeft.	
29	maximumscore 1 oppervlakte-irrigatie Bij oppervlakte-irrigatie verdampt veel water (en daardoor blijft zout achter).	
<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met de juiste uitleg.</i>		

Vraag	Antwoord	Scores
30	maximumscore 2	
	• Israël gebruikt het water om de Dode Zee aan te vullen	1
	• Jordanië gebruikt het water als drinkwater/voor de landbouw	1

Bevolking en ruimte

31 maximumscore 2

1 = juist

2 = onjuist

3 = onjuist

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

32 maximumscore 1

bron 32

Uit het argument moet blijken dat in bron 32 een groot inkomensverschil tussen de inwoners van de wijken te zien is.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.

33 C

34 maximumscore 1

voetbalvereniging

De juiste reden is dat jongeren/jongvolwassenen wegtrekken uit de regio (voor studie en/of werk).

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juiste reden.

35 maximumscore 2

1 = wel

2 = groter

3 = groeide

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

36 C

Vraag	Antwoord	Scores
37	<p>maximumscore 1 1 = juist 2 = onjuist</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i></p>	
38	<p>maximumscore 1 1 = juist 2 = juist</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i></p>	
39	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 is droog • 2 is bergachtig 	<p>1 1</p>
40	<p>maximumscore 1 1 = onjuist 2 = juist</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i></p>	
41	<p>maximumscore 1 Voorbeelden van een juiste reden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De Chinese overheid wil de bevolkingsdruk aan de kust verminderen. – De Chinese overheid wil de binnenlandse welvaartsverschillen verkleinen. 	
42	<p>maximumscore 1 1 = onjuist 2 = juist</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i></p>	
43	<p>maximumscore 1 Voorbeelden van een juiste maatregel zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – verplichten om CO₂-uitstoot te verminderen – verplichten om roetfilters te gebruiken – verplichten om over te stappen op groene energie 	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

44 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat door het gebruik van de deelfiets minder verontreinigende stoffen (zoals roetdeeltjes, fijnstof, uitlaatgassen zoals zwaveldioxide en koolstofdioxide) in de lucht komt.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 25 mei te accorderen.

Ook na 25 mei kunt u nog tot en met 8 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

6 Bronvermeldingen

- bron 1 vrij naar: KNMI
- bron 2 www.duursaamheid.nl/milieu/elfstedentocht-door-coronavirus
- bron 3, 4 vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed. resp. p.79 kaart A, p.121 kaart A
- bron 5 via: www.touretappe.nl/vuelta-2019-parcours/route-spanje-2019
- bron 6 www.spanjevandaag.com, 02-12-2019
- bron 7 rechtenvrije stockfoto-ID: 673187482 door Sabino Parente
- bron 8, 11, 14, 15 Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 202, 1
- bron 9 vrij naar: klimadiagramme.de
- bron 10 vrij naar: www.yr.no
- bron 12 foto 1: rechtenvrije stockfoto-ID: 1222791451 door crotonoil, foto 2: rechtenvrije stockfoto-ID: 647544241 door Alkhutov Dmitry, foto 3: rechtenvrije stockfoto-ID: 119811577 door almond
- bron 13 vrij naar: <https://geografie.nl/artikel/cyclonen-en-klimaatverandering>
- bron 16 rechtenvrije stockfoto-ID: 1167215206 door Alan Budman
- bron 17 vrij naar: Wybe Fraanje via Frieschdagblad.nl, 24-07-2020
- bron 18 www.rijkswaterstaat.nl, 25-09-2019
- bron 19 vrij naar: www.stroming.nl, Beheerplan Heesseltsche Uiterwaarden, 08-04-2011
- bron 20 vrij naar: Henk Baron via: <https://indebuurt.nl/nijmegen/genieten-van/10-x-fotos-van-de-overstroming-van-de-waal-in-1995~15213/4/>
- bron 21 kaart: vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed. p. 22-23; tekst: Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2021
- bron 22 vrij naar: World Resource Institute
- bron 23 Han Reindsen via www.nieuweoogst.nl, 02-09-2020
- bron 24 vrij naar: www.nieuweoogst.nl, 02-09-2020
- bron 25, 26, 27 vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed. resp. p. 153 kaarten A en D; p. 151 kaart F; p. 148
- bron 28 vrij naar: www.mo.be/artikel/nijldelta-verdwijnt-langzaam-zee, Cam McGrath, 29-01-2014
- bron 29 vrij naar: www.nrc.nl, 10-12-2013
- bron 30 www.rd.nl/artikel/827704-dode-zee-droogt-langzaam-op
- bron 31, 34 vrij naar: CBS
- bron 32 vrij naar: cbsinuwbuurt.nl
- bron 33 vrij naar: allecijfers.nl
- bron 35 vrij naar rtlnieuws, 06-05-2017 en www.debijenkorf.nl, 02-06-2020
- bron 36, 37, 42, 44 Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2021
- bron 38 vrij naar: Statistisches Bundesamt (Destatis), 2019
- bron 39 vrij naar: Statista 2021
- bron 40 vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed. p. 167 kaart B
- bron 41 vrij naar: NOS.nl, Marieke de Vries en Heleen D'Haens, 24-12-2017
- bron 43 rechtenvrije stockfoto-ID: 126180869 door Hung Chung Chih